

नव जनचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

हलिउड फिल्म 'डक्टर स्ट्रेन्ज' होस् या बलिउड फिल्म 'गोल्ड' । यी दुई फिल्मले शिल्पा मास्कोलाई अन्तर्राष्ट्रिय फिल्मसँग परिचित बनाए । यसबाहेक केही विदेशी सिरिज पनि उनको नाममा छन् । उनी यतिबेला नेपाली फिल्ममा संघर्ष गरिरहेकी छन् । चार वर्षअघि रिलिज भएको 'द ब्रेकअप'बाट नेपाली फिल्ममा डेब्यु गरेकी शिल्पा अहिलेकी व्यस्त अभिनेत्री हुन् । शिल्पाले 'ट्रान्जिट' नामक नाटकबाट रंगमञ्चमा समेत डेब्यु गर्दैछिन् ।

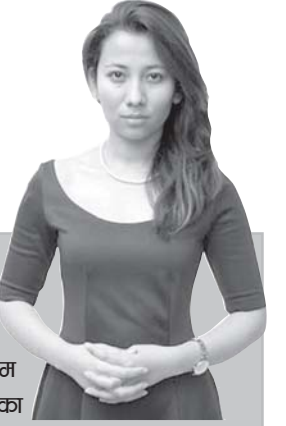
आजको विचार...

केबलकार...
(दुई पेजमा)

लक्ष्मण पन्त

अभिनेता मुकुन् लुवाल र अभिनेत्री मेनुका प्रधान अभिनीत फिल्म 'गणपति'को नयाँ प्रदर्शन मिति तय गरिएको छ । यसअघि जेठमा प्रदर्शनमा आउने भएकाले यो फिल्म आगामी भदौ १४ गतेदेखि प्रदर्शनमा आउने भएको हो । सबिन अधिकारीले निर्देशन गरेको फिल्ममा मुकुन् र मेनुकासँगै प्रकाश घिमिरे, सूर्यमाला खनाल, राजाराम पौडेल, जयनन्द लामा, पुष्कर गुरुङ, अंशु महर्जन, कविता न्यौपाने, देवेन्द्र बब्लु लगायतका कलाकारको अभिनय छ । रामप्रसाद रिजाल प्रस्तुतकर्ता रहेको फिल्मका निर्माता लक्ष्मण रिजाल हुन् ।

सङ्क्षिप्त समाचार मनसुन भित्रियो

पाल्पा, जेठ ३२/नेपालमा यस वर्ष ढिला गरी मनसुन भित्रिएको छ । मनसुन भित्रिने सरदर समय जुन १३ तारिख भए पनि यस वर्ष सरदर मितिभन्दा एक दिन ढिला मनसुन भित्रिएको जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले जनाएको छ ।

बुधवार नेपाल भित्रिएको मनसुन कोशी, पूर्वी मधेस, बागमती प्रदेशका अधिकांश भू-भाग र गण्डकी प्रदेशका पूर्वी भूभागसम्म पुगेको जनाइएको छ । नेपालका अन्य भू-भागमा भने केही दिनमा क्रमिकरूपमा मनसुन फैलिँदै जाने छ । यस वर्ष देशका अधिकांश स्थानमा औसतभन्दा कम वर्षा हुने प्रक्षेपण जल तथा मौसम विज्ञान विभागले यसअघि नै गरिसकेको छ । यद्यपि, यो सम्भावना स्थानपिच्छे फरक-फरक हुने जनाइएको छ । यसअघि गत दुई वर्ष लगातार औसतभन्दा बढी वर्षा हुने प्रक्षेपण विभागले गरेको थियो । गत वर्ष भने औसतमै वर्षा भएको थियो । नेपालमा जुन, जुलाई, अगस्त र सेप्टेम्बर चार महिनालाई मनसुनको अवधि मान्ने गरिएको छ ।

रामपुर पूर्णखोप सुनिश्चितता नगर घोषित

हावा संवाददाता

पाल्पा, जेठ ३२/जिल्लाको रामपुर नगरपालिकालाई पूर्णखोप दिगोपना सुनिश्चितता नगर घोषित गरिएको छ । खोप कार्यक्रम अन्तर्गत आधारभूत सूचकले पूर्णता पाएसँगै नगरलाई पूर्णखोप दिगोपना सुनिश्चितता नगर घोषित गरिएको हो ।

पूर्णखोपको मात्रा छुटेका बालबालिकाहरूलाई खोप दिएसँगै नगरपालिकालाई बुधवार पूर्णखोप दिगोपना सुनिश्चित घोषणा गरिएको नगरपालिकाले जनाएको छ । रामपुर नगरपालिकामा एक औपचारिक कार्यक्रमका बिच जिल्ला खोप समन्वय समिति पाल्पाले नगर सरकारलाई प्रमाण पत्र हस्तान्तरण गरेको हो । जिल्ला समन्वय समिति पाल्पाका प्रमुख टंकनाथ खनालले रामपुरलाई पूर्णखोप दिगोपना सुनिश्चितता घोषणा गर्दै घोषणा गर्नु महत्वपूर्ण नभई त्यसलाई दीगो रूप दिनु महत्वपूर्ण हुने बताए । उनले बालबालिकाहरूलाई प्राणघातक रोगहरूबाट बचाउन पूर्ण खोप सुनिश्चित गर्नु परेको बताए । खनालले कुनै

बालबालिका खोपबाट बञ्चित भएमा त्यसको असर सिंगो देशलाई नै पर्ने भएकाले खोप सुनिश्चित गर्नु आवश्यक रहेको औल्याए । उनले भने 'कुनै एक बालबालिकाले खोप लगाउनबाट बञ्चित भए भने, त्यसले कुनै पनि प्रणाघात रोग निम्त्याउन सक्ने र त्यसको असर वडा, पालिका, जिल्ला र देशभर नै पर्ने हुन्छ, जसले गर्दा पूर्ण खोप सुनिश्चित गरेको लगानी बालुवामा पानी खन्याएर जस्तै हुन्छ, त्यसैले यस विषयमा सबै वर्ग गम्भीर बन्नुपर्छ ।' रामपुर नगरपालिका प्रमुख रमणबहादुर थापाले दीर्घकालिन

विकास भनेको स्वास्थ्य र शिक्षामा लगानी रहेको बताए । उनले पूर्णखोप सुनिश्चितता घोषणा गर्नका लागि सहयोग गर्ने सबैमा धन्यवाद ज्ञापन गरे । प्रमुख थापाले उपचारको उत्तम उपाय विश्वास, बोली, व्यवहार भएको भन्दै नगरभित्रका स्वस्थकर्मीहरूलाई यसमा विशेष ध्यान दिन आग्रह गरे । उपप्रमुख बालकुमारी थापाले सामाजिक विकास विना पूर्वाधार विकासले सार्थकता नपाउने भन्दै शिक्षा र स्वास्थ्यलाई प्राथमिकतामा राखेर अघि बढ्ने बताइन् । स्वास्थ्य कार्यालय पाल्पाका

प्रमुख डा. राजेन्द्रकुमार गिरीले खोप पूर्णरूपमा निःशुल्क हुँदा हुँदै पनि नेपालमा विविध कारणले ४ प्रतिशत बच्चाले पूर्णमात्राबाट बञ्चित हुने गरेको बताए । यसका लागि सबै सरोकारवालाहरू जिम्मेवार भएर लाग्नुपर्नेमा उनले जोड दिए । गिरीले संविधानबाट नै निर्देशित कार्यक्रम अनुसार खोपको कार्यक्रम भैरहेको बताए । नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत लेखनाथ न्यौपानेले पूर्णखोप दिगोपना सुनिश्चितता २०७० बाटै सञ्चालनमा रहेकाले यसलाई कायम राख्न सबैले आ-आफ्नो स्थानबाट अझ

सक्रिय भएर लाग्नुपर्ने बताए । रामपुर नगरपालिकाका प्रवक्ता कपिलबहादुर खोंग, जनविकास माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक पशुपति खनाल लगायतले खोप बालबालिकाको लागि अपरिहार्य रहेको भन्दै वडा तथा जनप्रतिनिधिहरू प्रतिवद्ध भएर लागि पर्ने बताए । स्वास्थ्य कार्यालय पाल्पाका खोप अधिकृत विश्वनाथ न्यौपानेले कार्यक्रमको उद्देश्यमाथि प्रकाश पार्दै संविधानले पूर्णखोप सुनिश्चितताको व्यवस्था गरेको र सोही अनुसार प्रत्येक वर्ष लाईन स्टिङ्ग गरी छुटेको खोप दिलाउने कार्य हुँदै आएको बताए । नगरपालिका स्वस्थ्य शाखा प्रमुख गिरीराज घिमिरेले जेष्ठ २९ सम्ममा रामपुरमा १५ महिना सम्मका ५ सय ८९ र १६ महिना देखि २३ महिना सम्मका ४ सय ३० बालबालिकालाई खोप प्रदान गरिएको बताए । नगर प्रमुख रमणबहादुर थापाको अध्यक्षता, स्वास्थ्य शाखा प्रमुख गिरीराज घिमिरेको स्वागत र गाँडाकोट स्वास्थ्य चौकीका प्रमुख मजिबुर रहमान शेखको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो । पाल्पालाई गत वर्ष असार ३० गते पूर्ण खोप सुनिश्चित जिल्ला घोषणा गरिएको थियो । यस पटक पनि त्यसमा तयारी भइरहेको छ । गत वर्ष जिल्लाका ३ हजार ५ सय ८६ बालबालिकाले पूर्ण रूपमा खोप पाएका थिए ।

योग्यता, स्वच्छता, निष्पक्षता: लोक सेवा आयोगको प्रतिबद्धता

- योग्यता र प्रतिस्पर्धाको सम्मान गर्दै रोजगारीमा समान अवसरको सदुपयोग गरौं ।
- स्वदेशमा नै प्रतिभाको कदर गरौं र प्रतिभा-पलायन हुनबाट रोक्ने वातावरण निर्माण गरौं ।
- निर्भिक एवम् निष्पक्ष रूपमा राष्ट्रको सेवा गर्ने अवसर प्रयोग गरौं र गराऔं ।

२०८० असार १ गते लोक सेवा आयोगको ७३ औं वार्षिकोत्सव भव्यताका साथ मनाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

आज मगर जातिको भूमे पर्व

लुम्बिनी प्रदेशले दियो सार्वजनिक विदा

पाल्पा, असार ३२/मगर समुदायको प्रमुख चाड मध्ये भूमे (भुम्या) पर्व एक हो । मगर समुदायले यो पर्व आज धुमधामसँग मनाउँदै छन् ।

तीन दिनसम्म मनाइने यो पर्व भूमिको पूजा गरी नाचगान गरेर मनाउने गरिन्छ । मगर जातिले परापूर्वकालदेखि आफू बसेको ठाउँको भूमि र भूमि देवताको पूजा गर्ने प्रचलनलाई आफ्नो मुख्य चाडका रूपमा मान्दै आएको छ । हिउँदेवाली भित्र्याइसकेर वर्षेवाली लगाउने बेला भूमि तथा भूमि देवता नरिसाउनु र सबै फसल राम्रो होस् भन्ने कामनाका साथ मगर समुदायमा असारे सङ्क्रान्तिदेखि साताभर भूमि पूजा गर्ने चलन रहेको छ । भूमि पूजाको अवसरमा देवतालाई बलि दिने,

फाईल फोटो

देवस्थानहरूमा गएर नाचगान गर्ने र थकाइ माने परम्परा रहिआएको छ । मगर समुदायले यो पर्वलाई नयाँ वर्षका रूपमा समेत मनाउने गरेका छन् । मगर समुदायको भावना, पहिचान र एकतासँग जोडिएको हुँदा यो मगरहरूको मुख्य चाड हो । मगर जातिको यो

पर्वका अवसरमा लुम्बिनी प्रदेश सरकारले आज सार्वजनिक विदा समेत दिएको छ । प्रदेश सरकारले रोल्पा र रूकुम पूर्वका सम्बन्धित समुदायलाई सार्वजनिक विदा दिएको हो । लुम्बिनी प्रदेश आन्तरिक मामिला, कानून तथा सहकारी मन्त्रालयले बिहीबार एक

विज्ञप्ति जारी गर्दै आज असार १ गते शुक्रबार रोल्पा र रूकुम पूर्वमा सार्वजनिक विदा दिइएको जानकारी गराएको छ । भूमे पर्वमा टाढा-टाढा गएका दाजुभाइसमेत घरमा जम्मा भई रमाइलो गर्ने परम्परा रहेको छ ।
-बाँकी अन्तिम पेजमा

पा.नि.ह.द.नं. ०५१/०५२

पा.नि.प.का.द.नं. १९/०५१/०५२

सम्पादकीय

नेकपा व्युत्ताउने बहस : कति सम्भव ?

नेपाली राजनीतिमा पुनः वाम एकताको बहस सुरु भएको छ । राजनीतिमा विभिन्न खेयामा विभाजित वाम घटकहरूबीच फेरि नेकपा व्युत्ताएर वाम एकता गर्ने बहस सुरु भएको हो । नेपालका कम्युनिष्ट पार्टीहरू बिचको एकताको बहस बेला बेलामा आउने गर्छ । यो पटक पनि पुरानै नेकपा व्युत्ताउने चर्चा सुरु भएको छ । केही समयदेखि वृहत लोकतान्त्रिक वाम एकताको प्रसँग चलिरहेको छ । एमाले, समाजवादी र अन्य साना दलहरूको एकतासँगै माओवादी समेतलाई मिलाएर लैजाने प्रयासमा लागेका बामदेव गौतम थाकेपछि नेकपा एकीकृत समाजवादी (नेकपा एस) का अध्यक्ष माधवकुमार नेपालले जागरूकता चलाएका छन् । नेपालले नेकपा व्युत्ताउने प्रस्ताव अघि सारेसँगै वाम घटकहरूमा फेरि एकताको बहसले ठाउँ पाएको हो । पार्टी नेताहरूले एकपछि अर्को गर्दै पार्टी छाड्न थालेपछि अध्यक्ष नेपालले नेकपा व्युत्ताउने प्रस्ताव अघि सारेको कतिपयको टिप्पणी छ । पछिल्लो समय पार्टी नेतृत्वसँग असन्तुष्टि जनाउँदै नेकपा एसका नेताहरू पूर्वपार्टी नेकपा एमालेमा फर्किने क्रम बढेपछि अध्यक्ष नेपालले नेकपा व्युत्ताउने प्रस्ताव अघि सारेको धेरैको आकलन छ ।

राजनैतिक दलहरूप्रतिको वितृष्णाका स्वरहरू मौलाउँदै गएको बेला मुलुकका केही नयाँ र पुराना वामदलहरू बीच एकताको सन्देश आउँनु आफैमा राम्रो पक्ष हो, तर एकता वास्तविकतामा आधारित हुनुभन्दा कतै चर्चा मात्र सिमित हुने त होइन भन्नेहरू पनि कम छन् । यसले नेपालका वाम विचार राख्ने दलहरू बिचको सहकार्यताले सार्थकता पाउँछ या पाउँदैन भन्ने अर्को बहस पनि राजनैतिक क्षितिजमा मडराई रहेको अनुभूति भइरहेको छ । समाजवादीका अध्यक्ष र नेता बामदेव गौतम एमालेसहितको नेकपा व्युत्ताउने अभियानमा छन् । तर समाजवादी र एमालेका नेताहरू नै तत्काल यो सम्भव देख्दैनन् । जिल्लास्तरका नेताहरू नै एकताको विश्वसनीयता छैन भन्ने कुरामा दृढ छन् । लोकतन्त्रमा दलीय राजनीतिका विभिन्न अवयवहरूका कारण लोकतन्त्रलाई संस्थागत गर्न सकिन्छ भन्ने मूल्य र मान्यताको खिल्ली उठाएको आरोप खेपिरहेका नेपालका दलहरूले निर्वाचनका बेला चिन्ह फेर्ने भन्दा पनि आफ्नो पहिचान नगुम्ने गरी जनपक्षीय रूपमा अगाडि बढ्नु नै आजको आवश्यकता हो । यदि त्यसो भएर खाली एकता र अनेकताका वाजा मात्रै बजाउँने हो भने मुलुकको विकास र नागरिकका चाहानाहरू परिपूर्ति हुन सक्दैनन् । पार्टी अनि नेता मिलौं र नागरिक माथि राज गरौं भन्ने मान्यताको अन्त्यका लागि लोकतन्त्र संस्थागत हुने परिपटीबाट अगाडि बढ्नुपर्छ । निर्वाचन जित्नका लागि मात्रै गठबन्धनका माध्यमबाट चिन्ह फेर्ने भन्दा पनि राम्रा कामले जनताको मनोभावनालाई आत्मसात गरेर अगाडि बढ्नु नै आजको आवश्यकता हो । निर्वाचनबाट कमजोर हैसियतमा पुगेका वाम पार्टीहरू एक ठाउँमा उभिएर शक्तिआर्जन गर्नुपर्ने बाध्यतामा छन् । तर, विचार र व्यवहारमा फरकिलो अन्तर देखिएका यी पार्टीबीचको एकता भने सहज देखिँदैन ।

Opinion @ Social Network

रिसको जवाफमा रिसे फर्काउनु पर्दैन, यहाँ कतिलाई मुस्कुराएर जति चोट त हात उज्याएर पनि दिन सकिन्न । (सुमित्रा कडेलको फेसबुक स्टेटस <https://www.facebook.com/sumitra.kandel>)

यो स्तम्भमा सामाजिक संजालमा पोस्ट गरिएका धारणाहरू राख्नेछौं । यसका लागि हाम्रो फेसबुक पेज www.facebook.com/shittalapati मा लगान गर्न सक्नुहुनेछ ।

नवजनचेतना दैनिकको रूपमा तपाईंसार्थ आइरहेको छ । यो पत्रिका अठ्ठ रसरीय अति पठनीय बन्नाउनको लागि तपाईंसंको अमूल्य सुभावहरूको हामीलाई अत्यन्तै जरुरी छ । पाठकवृन्द तपाईंका सुभावहरू दिई हामीलाई सहयोग गर्नुहुन हामी अनुरोध गर्दछौं ।

नवजनचेतना दैनिक
भगवतीटोल तानसेन, पाल्पा

प्रहरी कार्यालय बुटवल ०९१-५४०२२२	५४०२०१ सिमरस्यताल भैरहवा ०९१-५२०९१३
स.प्र.क्याम्प बुटवल १०४३०४३३६९	मिसनअस्पताल पाल्पा ०५५-५२०९९१, ५२०४८९
बुटवल रामनगर ०९१-५४१२३३	परिवार नियोजन संघ पाल्पा ०५५-५२०७२३
भैरहवा ०९१-५२०९९९	पाल्पा जिल्ला अस्पताल ०५५-५२०९४४
अर्घाखाँची ०९३-५२९९९९	लुम्बिनी मेडिकल कलेज प्रभास ०५५-४९१२०१
गुल्मी ०९९-५२०९९९	पिचन्द्र परासी ०५८-५२०९८८
परासी ०५८-५२०९९९	भैरहवा अर्घाखाँची अस्पताल ०९१-५२०९६५
तौलिहवा ०५६-५६००९९	अर्घाखाँची जिल्ला अस्पताल ०९३-५२०९५७
पाल्पा ०५५-५२०९३६, ५२०९९९	तम्घास जिल्ला अस्पताल ०९९-५२०९८८
इन्द्रका रामपुर ०५९-६९५५५	तौलिहवा जिल्ला अस्पताल ०५६-५६०२००
अस्पताल कार्यालय लुम्बिनीसिटी अस्पताल ०९१-५५५५५७, ५५५५५८	सिद्धार्थबाल महिला अस्पताल ०९१-५४४४५०
लुम्बिनी अञ्चल अस्पताल ०९१-५४०२००	बुटवल हस्पिटल ०९१-५४६४३२
	लुम्बिनी नर्सिङ होम ०९१-५४४४४९, ५४५४४९

केबलकार होइन, कृषि र उद्योगमा ध्यान देऊ प्रचण्ड सरकार

लक्ष्मण पन्त

नेपालका सगरमाथा लगायत अग्ला हिमाल चढ्ने आफ्नो जीवनभरिको धोको पूरा गर्न नेपाल आउने विदेशी पर्यटक ठगिने क्रम एअरपोर्टबाटै सुरु हुन्छ । यहाँसम्म कि पर्वतारोहीलाई पखाला चल्ने औषधि मिसाएर पेय पदार्थ दिने र उनीहरू हिमालय चढ्दै गर्दा बिरामी परेपछि हेलिकप्टरबाट रेस्क्यु गरी मोटो कमिसन हसुने पर्यटन माफिया पनि हाम्रै मुलुकमा छन् । फोहोर र धुवाँले दुर्गन्धित बनेको राजधानी काठमाडौंको अवस्था दयनीय छ । अर्कोतिर, तराईको असह्य गर्मी, अन्य सहर र गाउँबस्तीतिर फैलिएको फोहोर आदिका कारण पर्यटनले फड्को मार्ने सम्भावना छैन । कमसे कम केही दशकसम्म अवस्था यस्तै रहने देखिन्छ । पर्यटन नेपालका लागि आवश्यक छ, विदेशी मुद्रा आर्जनको यो राम्रो स्रोत हो, तर आजकै अवस्थाको भौतिक पूर्वाधारबाट पर्यटनका क्षेत्रमा कुनै चमत्कार सम्भव छैन । विद्युत र पर्यटन क्षेत्रको लगानीले निजी क्षेत्रलाई तत्काल मुनाफा त देला, तर त्यसले दिगो अर्थतन्त्रको निर्माण गरेर मुलुकलाई आत्मनिर्भर बनाउन सक्दैन । केही व्यापारिक घरानालाई विद्युत र पर्यटनमा लगानी गरेर फाइदा भए पनि यसबाट सिंगो समाज र राष्ट्रको दीर्घकालीन हित हुन सक्दैन ।

९० को दशकपछि मुलुक विकासको उल्टो बाटोमा हिँड्न थाल्यो । यस क्रममा शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्र तीव्र गतिले निजीकरणको सिकार बन्न पुगे । राज्यको स्वामित्वमा रहेका कपडा, जूता, सिमेन्ट, चिनी, धागो आदि उद्योग अत्यन्त सस्तो मूल्यमा निजी क्षेत्रमा पुगे । साभ्ना यातायात, टुली बस आदि सबै सखाप भए । कथित उदारीकरणको आकर्षक नाराअन्तर्गत नेपाली काँग्रेसको सरकारका पालामा यी सबै कदम चालिएका थिए । बित्तिका तीन दशकमा निजीकरणको यो गति अर्कै तीव्र बन्न पुग्यो, जसले गर्दा आज मुलुकको कृषि र उद्योग ध्वस्त बन्न पुगेको छ । भान्साका लागि आवश्यक पर्ने दाल-चामल, तरकारी, फलफूलदेखि उद्योगका लागि चाहिने कच्चामाल र मेसिनका लागि मुलुक विदेशमाथि निर्भर छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० को पहिलो दश महिनामा मुलुकमा लगभग १३ खर्ब ३५ अर्ब बराबर मूल्यको आयात भएको छ भने यस अवधिमा निर्यात केवल एक खर्ब ३० अर्ब मात्र छ । प्रत्येक एक सय रुपैयाँको व्यापारमा हामीले लगभग ९० रुपैयाँ आयातमा खर्चे गरेका छौं भने १० रुपैयाँ मात्रको निर्यात गरेका छौं । ९० को दशकदेखि प्रयोगमा ल्याइएको कथित विकासको यो मोडललाई नउल्टाईकन नेपालमा विकास हुन सक्दैन ।

उत्पादन गर्ने जिम्मा सरकारको होइन, सरकारको काम त शान्ति सुरक्षा कायम गर्ने हो भन्ने हास्यापद तर्कको सहारामा कथित उदारवादीले निजीकरणलाई सही भन्ने गरेका छन् । कमिसनजीवी नेता र नोकरशाहहरूले जुता र कपडादेखि रासायनिक मलसम्म नेपालमा उत्पादन गर्नुभन्दा भारत-चीनबाट ल्याउँदा सस्तो पर्ने तर्क गरेर नेपाललाई परनिर्भरताको दुष्क्रमा फसाइराख्ने काम गरेका छन् । अहोरात्र समाजवादको जपना गर्ने वाम कित्ताका नेता, अर्थशास्त्री र बुद्धिजीवी यी सबै मामिलामा मौन छन् । जनशक्ति, पुँजी र कच्चामाल विदेश पठाउने यो उल्टो विकास मोडेलका प्रवक्ताले केही वर्षदेखि अगाडि सार्ने गरेको अर्को हास्यास्पद तर्क हो - भारतलाई विद्युत् निर्यात गर्न सके नेपाल धनी बन्छ । मुलुकको जलस्रोतमा कब्जा जमाउने उद्देश्यका साथ यो तर्कलाई बडो मिहिनी दंगले दशकौँदेखि नेपाली जनमानसमा लाइएको छ, तर भारतलाई विद्युत् बेच्न सजिलो छैन । जैविक ऊर्जादेखि परमाणु ऊर्जासम्म, जलऊर्जादेखि वायु र सौर ऊर्जामा भारत सम्पन्न छ । यी विविध प्रकारका ऊर्जा उत्पादन गर्ने प्रविधिमा पनि भारत दक्ष छ । पर्यटन विकासको एउटा महत्त्वपूर्ण आधार हो, तर हाम्रो मुलुकको सडक सञ्जाल र हवाई यातायातको दुर्दशा देखा एकपटक यहाँ आएको विदेशी पर्यटक फेरि नेपाल आउने सम्भावना न्यून छ । बुटवलबाट नारायणघाटको एक सय तीस किमिको दूरी पार गर्न सडकमार्गाबाट पाँच घन्टा लाग्छ । काठमाडौं-पोखराबीचको दुई सय किमि सडक यात्राले पूरै दिन खाइदिन्छ ।

हवाई क्षेत्र अत्यन्तै असुरक्षित छ । सेकेन्ड ह्यान्ड मात्र होइन, थर्ड र फोर्थ ह्यान्ड हवाईजहाजमा ज्यान जोखिममा राखेर हवाईयात्रा गर्न यानु विवश छन् । नेपालका सगरमाथा लगायत अग्ला हिमाल चढ्ने आफ्नो जीवनभरिको धोको पूरा गर्न नेपाल आउने विदेशी पर्यटक ठगिने क्रम एअरपोर्टबाटै सुरु हुन्छ । यहाँसम्म कि पर्वतारोहीलाई पखाला चल्ने औषधि मिसाएर पेय पदार्थ दिने र उनीहरू हिमालय चढ्दै गर्दा बिरामी परेपछि हेलिकप्टरबाट रेस्क्यु गरी मोटो कमिसन हसुने पर्यटन माफिया पनि हाम्रै मुलुकमा छन् । फोहोर र धुवाँले दुर्गन्धित बनेको राजधानी काठमाडौंको अवस्था दयनीय छ । अर्कोतिर, तराईको असह्य गर्मी, अन्य सहर र गाउँबस्तीतिर फैलिएको फोहोर आदिका कारण पर्यटनले फड्को मार्ने सम्भावना छैन । कमसे कम केही दशकसम्म अवस्था यस्तै रहने देखिन्छ ।

पर्यटन नेपालका लागि आवश्यक छ, विदेशी मुद्रा आर्जनको यो राम्रो स्रोत हो, तर आजकै अवस्थाको भौतिक पूर्वाधारबाट पर्यटनका क्षेत्रमा कुनै चमत्कार सम्भव छैन । विद्युत र पर्यटन क्षेत्रको लगानीले निजी क्षेत्रलाई तत्काल मुनाफा त देला, तर त्यसले दिगो अर्थतन्त्रको निर्माण गरेर मुलुकलाई आत्मनिर्भर बनाउन सक्दैन । केही व्यापारिक घरानालाई विद्युत र पर्यटनमा लगानी गरेर फाइदा भए पनि यसबाट सिंगो समाज र राष्ट्रको दीर्घकालीन हित हुन सक्दैन । यसको प्रत्यक्ष प्रमाण हो, नेपालको ग्रामीण क्षेत्रमा निर्माण भएको सडक सञ्जाल । १९९० पछिका तीन दशकमा गाउँगाउँमा सडक विस्तार त भयो, तर त्यो सडक सञ्जालको सबैभन्दा ठूलो लाभग्राही भारतका टाटा, महिन्द्रा, होन्डा र हुन्डाईजस्ता कम्पनी भएका छन्, जसका १०औं हजार बस, ट्रक, जिप कार र मोटरसाइकल ती सडकमा गुडिरहेका छन् । बाटोघाटो निर्माणका लागि विदेशी कम्पनीका हजारौं डोजर गाउँघरमा प्रयोग भएका छन् । भारतमा उत्पादित खाद्यान्न, फलफूल तरकारी आदि सडक सञ्जालबाट गाउँगाउँमा पुगेका छन् । गाउँबस्तीमा सामान पुऱ्याउने लरी फिर्ता हुँदा तिनीहरूमा भरेर पठाउनका लागि नेपालसँग कुनै उत्पादन छैन । कथित विकासलाई गाउँमा पुऱ्याउने अनि गाउँलाई सहर पसाल्ने यो विकासको उल्टो मोडेल हो ।

हाम्रो संविधानले समाजवादको परिकल्पना गरेको छ । प्रजातान्त्रिक समाजवादी विचार मान्ने नेता तथा जनवाद र समाजवाद स्विकार्ने वामपन्थीहरू यी तीन दशकमा राज्यको शीर्ष स्थानमा पुगेका पनि छन्, तर २०४६ सालदेखि बनेका हरेक सरकारले भारतीय र अन्य विदेशी कम्पनीको कमिसन एजेन्टका रूपमा काम गर्ने नेपालका व्यापारिक घरानालाई पोस्ने काम मात्र गरेका छन् । समाजवाद जनतालाई देखाउने सपना मात्र भएको छ । नेपालमा कस्तो र कसरी विकास गर्ने भन्ने विषय अनिवार्यतः राज्यको सरोकारको विषय हुनुपर्ने हो, तर यसबारेमा राज्यको कुनै भिजन र योजना

छैन । आफूलाई समाजवाद, समतामूलक र न्यायपूर्ण समाजप्रति प्रतिबद्ध बताउने माओवादीको सरकारले पनि यही मार्ग पछ्याउनु उदेकलाग्दो छ । ९० को दशकबाट सुरु भएको निजीकरणको यात्राकै निरन्तरतामा यतिखेर मुलुकमा केबलकारको 'बहार' आएको छ । २०५४ मा आरम्भ भएको मनकामना केबलकारले अकुत मुनाफा कमाएपछि केही वर्षपहिले चन्द्रागिरीमा केबलकार स्थापित भयो । आजको मितिसम्म आइपुग्दा नवलपरासी, बुटवल लगायत मुलुकका दर्जन जति ठाउँमा केबलकारका लागि पुँजी लगानी भएको छ । केबलकार परियोजनाहरूमा लगानी भइरहेको विशाल पुँजीबाट आयात प्रतिस्थापन गर्ने, मुलुकलाई आत्मनिर्भर बनाउने र रोजगारी पनि सिर्जना हुने कृषि लगायत अन्य उत्पादनमूलक उद्योग स्थापना हुन सक्थे, तर राज्य भिजनले स र योजनाविहीन भएपछि निजी क्षेत्र हावी हुनु स्वाभाविकै हो । नवलपरासी र बुटवलको केबलकार उद्घाटनमा स्वयं प्रधानमन्त्री प्रचण्ड पुगे । केबलकार सञ्चालकसित प्रधानमन्त्री 'गन्डोला'मा बसेको हँसिलो फोटो पनि सञ्चारमाध्यममा सार्वजनिक भयो । मुख्यतः विदेशमा पसिना बगाएर नेपालका श्रमिकले आर्जन गरेको राष्ट्रको सीमित पुँजी यसरी अनुत्पादक क्षेत्रमा र निश्चित व्यापारीको स्वार्थमा खर्च हुने हो भने यसले कस्तो अर्थतन्त्रको निर्माण गर्ला भन्ने गम्भीर प्रश्न यसबाट खडा भएको छ । देउवा वा ओली प्रधानमन्त्री भएका बेला केबलकारको सञ्चालन र उद्घाटनको कुरा हुन्थ्यो भने त्यो त्यति चासोको विषय हुन्थेन । किनकि नेता वा एमाले नवउदारवादी अर्थतन्त्रका पृष्ठपोषक हुनु, जसको उद्देश्य व्यापारिक घराना र व्यक्तिगत मुनाफालाई प्रोत्साहन दिनु हो । ०४६ सालपछि शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रलाई राज्यको दायित्वबाट पन्छाएर निजी क्षेत्रमा सुम्पिने कामको नेतृत्व गर्ने काँग्रेस र एमाले नै हुन् ।

पुँजीवादी अर्थतन्त्र अँगालेका संसारका कट्टरभन्दा कट्टर मुलुक, चाहे अमेरिका होस् वा साउदी अरब कुनै पनि मुलुकमा पुँजीवाद बेलगाम हुँदैन, राज्य नियन्त्रित हुन्छ । माओवादीकै नेतृत्वमा ठूलो बलिदानबाट प्राप्त लोकतान्त्रिक गणराज्यमा व्यापारिक घरानाहरूलाई बेलगाम छाडिदिएर कसरी समाजवाद बन्ला ? पुँजीवादलाई बेलगाम छाडिदिने र राज्य विकास योजनाबारे राज्यको कुनै प्राथमिकता नहुने सुविधा अह दलहरूलाई भए पनि माओवादीलाई छैन । पर्यटनलाई टेवा दिने नाममा निजी व्यापारिक घरानाहरूलाई केबलकारको लाइसेन्स दिँदा सम्बन्धित पक्षलाई मोटो कमिसन त आउला, तर त्यसबाट समाजवाद बन्दैन । मुलुकलाई केबलकार होइन, कृषि र उद्योगहरूको विकासका लागि योजना आवश्यक छ । यो आधारभूत कुरा माओवादी पार्टी नेतृत्वको सरकारले बुझ्दैपर्छ ।

-रातोपारी इटकम

महत्त्वपूर्ण ऐतिहासिक तथ्यांक	रेडक्रस बुटवल ५४१००४	रेडक्रस अर्घाखाँची ०९३-४२०२५९, ४२०९१३	मेघ : धन लाभका योग पनि देखिन्छन् ।	तुला : मनोरञ्जनमा समय बित्नेछ ।
	लायन्स अर्घाखाँची ५४१००५	नेपाल परिवार नियोजन संघ ०९१-५४००८९	प्रेम जीवन पनि सफल रहनेछ ।	प्रियजनसंगको दिन रमाइलो रहनेछ ।
	मेडिटिक अस्पताल ५४९००२	लुम्बिनी नर्सिङ होम प्रा.लि. ०९१-५४१६४१	वृष : काम बिगार्नेको सक्रिय रहने देखिन्छ ।	वृश्चिक : विभिन्न अवसर प्राप्त हुनेछन् ।
	कान्तिपुर टेम्पल हस्पिटल ०९१-५४३८५०	जम्सेवा क्लब न्यामिल १९५७२९२४६	निर्यात खर्चसमेत बढ्ने योग छ ।	मनरगे फाइदा उठाउन सकिनेछ ।
	अर्घाखाँची अस्पताल ०९३-५२०३३३, ५२९१५९	लुम्बिनी नि.व्या.संघ भैरहवा ६२०५८८		
रामपुर अस्पताल: ०५५-४००९४४	बनगाई क्लब बनगाई ०५६-६९०९०२	गिथुन : रोकिएको कामको गाँठो फुक्नेछ ।	घनु : काममा केही विलम्ब भए पनि सुखद समाचारले उत्साह जगाउनेछ ।	
एम्बुलेंस न. रेष्टोरी क्लब बुटवल ०९१-५४४६००	रेडक्रस केवह ०९१-५७७०९९	ककर्त : मिहिनैतको फल प्राप्त हुनेछ ।	मकर : हतारमा निर्णय लिने बानीले अप्ठ्यारो पर्ने हुँदा सजग रहनुहोला ।	
लियो क्लब अफ बुटवल ०९१-५४४६०२	लुम्बिनी मेडिकल कलेज ०५५-५२०८४०	सिंह : मिहिनैत गर्दा लक्ष्यमा पुगिनेछ ।	कुम्भ : व्यवसायमा नलाभ हुनेछ भने लगानीले दिगो फाइदा दिलाउनेछ ।	
रेडक्रस भैरहवा ०९१-५२०२६३	बुटवल जेसिस ९८४९२९६४	रोकिएका काम सम्पादन हुनेछन् ।	मीन : अध्ययनमा प्रगति हुनेछ भने ज्ञानलाई निखार्ने अवसर प्राप्त हुनेछ ।	
सुकुन्दा भैरहवा ०९१-५२६६७३, ९८४७०२४६	न्यू एक्का क्लब तानसेन : ०९५-५२२२००			
परासी ०५८-५२०९२५	परिवार नियोजन संघ पाल्पा : ९८४९२०७५			
रेडक्रस पाल्पा ०५५-५२०६००				
रेडक्रस तौलिहवा ०५६-५६००५४				

स्वास्थ्यका लागि ओखर

मस्तिष्कजस्तो आकारको ओखरले मानसिक कार्यसम्पादन सुधार गर्न मद्दत गर्दछ । ओखर हाम्रो दैनिक आहारमा अविश्वसनीय रूपमा पौष्टिक आहार हो किनभने ओखरमा फाइबर, भिटामिन, कार्बोहाइड्रेट, प्रोटीन र फलामजस्ता प्रशस्त तत्व र गुणहरू रहेका हुन्छन् । सही तरिकाले खाँदा ओखरका धेरै स्वास्थ्य लाभहरू रहेको बताइन्छ । ओखरमा पाइने ओमेगा ३, ओमेगा ६ र अल्फा लिनोलेनिक एसिड स्वास्थ्यका लागि निकै उपयोगी मानिन्छ । ओखरमा भिटामिन 'बी', भिटामिन 'ई', म्याग्नेसियम, जिंक, कपर, आइरन, क्याल्सियम अनि पर्याप्त एन्टिअक्सिडेन्ट र प्राकृतिक मिनेरल हुन्छ । एक मुठी ओखरमा चार ग्राम प्रोटीन, दुई ग्राम फाइबर र म्याग्नेसियम ९१० प्रतिशत डिबी हुन्छ ।

ओखर खाँदा मस्तिष्क चुस्त हुन्छ, स्मरणशक्ति तीव्र हुन्छ । पोषक तत्वले परिपूर्ण, प्रोटीनको राम्रो स्रोत हुने भएकाले ओखर वर्षभरि नै खान सकिन्छ । जर्नल अफ न्युट्रिसनमा प्रकाशित एउटा अध्ययनअनुसार एक दानो ओखरमा (९२८.३५ ग्राम) मा १४६ क्यालोरी हुन्छ । ओखर खानाले मुटु रोग, क्यान्सर लगायत अन्य रोगको जोखिम कम हुन्छ । ओखर सेवनले शरीरमा कोलेस्ट्रॉलको स्तरमा तीव्र गतिले कमी हुन्छ । यसले रक्तनलीलाई फुत्न बढी लचिलो बनाउन सघाउँछ । अनि शरीरमा रक्तसञ्चार सहज हुन गई मुटुमा बढी दबाव पर्दैन । ओखरले शरीरमा थर्मोजेनिक प्रभाव उत्पन्न गर्छ, जसले गर्दा मुटुको धमनीमा जमेको बोसो घुलनशील अवस्थामा आएर विस्तारै-विस्तारै समाप्त हुन्छ । यसरी हाम्रो मुटुले शरीरमा रक्त सञ्चारका लागि बढी मिहिनेत गर्नुपर्दैन । ओखर खानाले अस्थिमा, अर्थराइटिस, छालाका समस्याहरू, एक्जिमा र सोराइसिसजस्ता रोगबाट जोगिन सकिन्छ । ओखर जुनसुकै

मौसममा पनि खान सकिन्छ । गर्मी मौसममा यसका विशेष फाइदा रहेका छन् । ओखरमा उच्च एन्टिअक्सिडेन्ट हुन्छ, जसले हाम्रो छालालाई पराबैजनी किरणहरूबाट जोगाउन सक्छ, जुन हामी प्रायः गर्मीमा सम्पर्कमा रहन्छौं । ओखरमा पाइने पोलिफेनोलले सुजन र अक्सिडेन्टिभ क्षतिविरुद्ध लड्न मद्दत गर्न सक्छ । यसले गर्मीको सुजन कम गर्न मद्दत गर्न सक्छ । ओखर फ्याट, फाइबर र प्रोटीनले भरिपूर्ण हुन्छ, जसले तपाईंलाई गर्मी महिनाहरूमा दिनभर ऊर्जा दिन्छ ।
-रातोपाटी डटकम

समय अगावै जन्मिएको बच्चाको हुन सक्छ 'आरओपी' रोग

समय अगामै जन्मिने बच्चाको आँखामा अन्धोपना ल्याउन सक्ने 'रेटिनोपेथी अफ प्रिमचुरिटी' (आरओपी) रोगका बिरामी बढ्न थालेका छन् । पाटन अस्पतालमा समय अघि प्रसूति भइ जन्मिएका दैनिक सरदर १० बच्चाको आरओपी रोगको स्क्रिनिङ गरिँदै आएको आँखा रोग विशेषज्ञ डाक्टर पवन महतले बताए । स्क्रिनिङ गरिएकामध्ये १० प्रतिशतमा आँखामा अन्धोपना ल्याउने आरओपी रोग पुष्टि हुने गरेको डा.महतले जानकारी दिए । प्रविधिको विकास भएसँगै समय अगावै अर्थात् ३४ हप्ताभन्दा अघि जन्मने र कम तौल हुने दर बढेकाले आरओपी रोगका बिरामी बढेको उनको अनुमान छ ।

समय अगावै जन्मिएका बच्चालाई एनआईसीयू नर्सरीमा राख्नुपर्ने हुन्छ । डा. महत भन्छन्, 'पछिल्लो समय नयाँ प्रविधिको विकासका कारण कम समयमै जन्मिएका बच्चालाई पनि बचाउन त सकिन्छ तर त्यस्ता कतिपय बच्चाको आँखामा आन्धोपना ल्याउने आरओपी रोग देखापर्ने गरेको छ ।'
आरओपी रोगबारे बुझाउनै समस्या
 स्क्रिनिङका क्रममा बच्चामा अन्धोपना हुने आरओपी रोग पुष्टि भएको छ भने अन्धोपना निम्तिने उनले सुनाए । 'बच्चाको आँखामा तीन महिनापछि सेतो दाग देखिन्छ अनि आउन हुन्छ । त्यस्तो अवस्थामा चाहेर पनि उपचार सम्भव हुँदैन । बच्चाहरू बाँच्नुजेल अन्धो हुन बाध्य हुन्छन्,' उनले भने । अभिभावकलाई बच्चाको आँखाको अवस्था देखाउन मिल्ने गरी 'फोरोस न्यू एचडी' मेसिन पाटन अस्पतालले ल्याएको उनले बताए । 'यस मेसिनबाट एकैपटक आँखाको भागलाई ठूलो एरिया बनाएर हेर्न सकिन्छ । यसअघिको मेसिनले चिकित्सकले मात्र आरओपी रोग पहिचान गर्न सकिन्थ्यो,' उनले भने, 'अहिलेको नयाँ मेसिनले रोग पहिचानसँगै अवस्था कस्तो छ भनेर अभिभावकलाई पनि देखाउन सकिन्छ ।' अभिभावकले नै बच्चाको आँखाको अवस्था राम्रोसँग देख्न र बुझ्न सक्ने प्रविधिको विकास ल्याइएका कारण अब यो रोगको गम्भीरताबारे राम्रोसँग बुझाउन सकिने उनको

विश्वास छ । रोग लाग्छ भन्ने जानकारी हुँदैन, तबसम्म अन्धोपनाको दर बढ्न सक्ने डा. महत बताउँछन् । उनका अनुसार कम समयमा जन्मेको बच्चाको आँखा हेर्दा सामान्य देखिन्छ तर, आरओपी रोग लागेको थाहा हुँदैन । बच्चा तीन महिना हुँदासम्म आँखामा समस्या भएकोबारे अभिभावकले थाहा पाउँदैनन् । त्यसपछि क्रमशः आँखाको नानीमा सेतो सेतो दाग देखिन्छ । आँखामा सेतो दाग देखिएर उपचारका लागि अस्पताल ल्याउँदा बच्चाको आँखामा पूर्णमा अन्धोपना आइसकेको हुने उनको भनाइ छ ।
कसरी पहिचान गर्ने ?
 डा.महतले ३४ हप्ताभन्दा कम समयमा जन्मिएका वा कम तौल भएका बच्चा जन्मिएको २० दिनदेखि एक महिनाभित्र एक पटक आँखाको परीक्षण अनिवार्य रूपमा गराउनुपर्ने बताए । 'जन्मिएको एक महिनाभित्र आँखा जाँच गर्नुपर्छ भन्ने जनचेतना व्यापक रूपमा फैलाउन जरुरी छ । समय अगावै जन्मिएका धेरै बच्चामा अन्धोपना आउन सक्छ,' उनले भने ।
 समय अगावै जन्मिएका बच्चालाई हेर्ने बालरोग विशेषज्ञहरूले पनि अनिवार्य रूपमा चाँडो आँखा परीक्षण गर्न सुझाव दिन आवश्यक रहेको उनको भनाइ छ । 'गर्भावस्था, कम तौल र समय अगाडि जन्मिएका बच्चालाई स्वास्थ्यकर्मीले अनिवार्य आँखा जाँच गर्नुपर्छ भनिदिए अभिभावक सचेत भएर धेरै भन्दा धेरैलाई अन्धोपनाबाट जोगाउन सकिन्छ,' उनले भने ।
-रातोपाटी डटकम

लुतो किन आउँछ ?

छाला चिलाउने एक प्रकारको रोग हो लुतो । साकोपटेस स्काबी नामक कीटाणुको संक्रमणले हुने लुतो सबै उमेर समूहका मानिसलाई हुन सक्ने सरुवा रोग हो । लुतो सरसफाइमा उचित ध्यान नदिँदा आउने गर्छ । समय-समयमा ननुहाउने, समूहमा गुम्सिएर बस्ने, लुतो लागेको व्यक्तिको सम्पर्कमा रहनेहरूलाई यो रोग लाग्ने सम्भावना बढी हुन्छ । बच्चालाई लुतो भएमा आमालाई पनि सङ्घर्ष ।
लुतोका लक्षण
 लुतो आउनेबित्तिकै यसले लक्षण देखाउँदैन । तीन-चार हप्तापछि शरीरका विभिन्न अंगको छाला चिलाउने हुन्छ । जस्तै, औंलाको काप, तल्लो पेट, नाइटोको वरिपरि, तिघामा धेरै चिलाउँछ । त्यस्तै पुरुषलाई अण्डकोष र महिलालाई स्तनमा चिलाउने, बच्चाहरूलाई अनुहार, हत्केला र खुट्टामा चिलाउने र ठूलूला फोकाफोका आउने गर्छ । बृद्धहरूलाई ढाडमा मसिनो दाना मात्र पनि आउने गर्छ । मुख्यतया साँफपछ अत्यधिक चिलाउने गर्छ । त्यस्तै शरीरको विभिन्न भागमा स-साना रात राता बिबिरा पानीका फोका फोका देखापर्छ ।
 त्यस्तै नचिलाउने लुतो पनि हुन्छ । यो कुष्ठरोग, प्यारालाइसिस, एचआईभी एड्स, नसासम्बन्धी रोग भएका, हातखुट्टा भाँच्चिएर लामो समय बेडरेस्ट रहेका तथा रोगप्रतिरोधात्मक क्षमता कम भएका व्यक्तिलाई लाग्ने गर्छ । जसलाई क्रस्टेड लुतो भनिन्छ । यसमा लुतोमा जस्तै स-साना बिबिरा आउने हुन्छ तर नचिलाउने हुन्छ । चिलाए पनि एकदम कम चिलाउने हुन्छ । यसमा शरीरको हरेक अंगमा बाक्लो बाक्लो कला आउने, हात तथा नडमा बाक्लो जिरा परेको हुन्छ । यो छालारोग विशेषज्ञलाई जाँच गराएर मात्र थाहा पाउन सकिन्छ ।

लुतोका जटिलता
 छालामा समस्या हुने, चिलाएर घाउ हुने, पाक्ने, दाग बस्ने हुन सक्छ । लामो समयसम्म लुतो रहिरहेमा मिर्गौलामा समेत समस्या आउन सक्छ । अण्डकोषमा ठूलूलो डल्लो बस्ने पनि जोखिम हुन्छ ।
निको हुन्छ कि हुँदैन ?
 लुतो पूर्ण रूपमा निको हुने रोग हो । लुतो पूर्ण रूपमा निको हुन सामान्यतया करिब तीनदेखि चार हप्ता लाग्छ । पानीको फोका कम भए पनि चिलाउने समस्या भने अलि लामोसम्म हुन सक्छ ।
उपचार
 लुतो पहिलो उपचार नै सरसफाइ हो । लुतो लागिसकेपछि सरसफाइमा अत्यन्त ध्यान दिनुपर्छ । जसले गर्दा लुतो अरुलाई नसरोस् । अर्को लुतोको धेरै औषधि बजारमा पाइन्छ खाने र लगाउने दुवै । लगाउने औषधि राति सुत्ने बेलामा लगाएर सुत्ने र भोलि बिहान

राम्रोसँग नुहाउने र लगाएर लुगा सबै धोएर मात्र लगाउने गर्नुपर्छ । छालारोग विशेषज्ञको सल्लाह अनुरूप औषधिको प्रयोग गर्नुपर्छ । अत्यधिक चिलाएमा नचिलाउने औषधिको सेवन गर्न सकिन्छ । त्यस्तै घरमा एक जना सदस्यलाई लुतो लागेको छ भने घरका सबै सदस्यले उपचार गर्नुपर्ने हुन्छ । नभए यो रोग सन्ने सम्भावना बढी हुन्छ ।
लुतो लाग्ने नदिन के गर्ने ?
 सरसफाइमा ध्यान दिने, लुतो लागेको व्यक्तिको सही उपचार गर्ने, लुतो लागेको व्यक्ति सँग टाढा रहने, लुतो लागेको व्यक्तिको लुगा नलगाउने, सँगै एउटै पलडमा नसुत्ने, यदि प्रत्यक्ष सम्पर्क भएमा लुगा फेरिहाल्ने र अन्य सामान राम्रोसँग धोएर मात्र प्रयोग गर्नुपर्छ । यदि घरको सदस्यलाई लुतो भएमा परिवारका सबै सदस्यले उपचार गर्नुपर्छ ।
-अनलाइन खबर डटकम

सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय तानसेन पाल्पाको अनुरोध

- सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय तानसेन पाल्पाबाट सम्झौता भई निर्माण हुने विभिन्न योजना, कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि भूतानीका लागि निवेदन दिदा निम्नानुसारका कागजपत्रहरू संलग्न गर्नुहुन सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।
- फरफारक गर्दा चाहिने आवश्यक कागजातहरू :-**
- १) सम्झौता फारम :**
 - समिति गठन अन्य कागजात
 - सम्झौता मिति र कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति
 - म्याद थपको पत्र
 - २. खर्च सार्वजनिक**
 - ३. स्थानीय तहको सिफारिस (कार्य सम्पन्न भएको)**
 - ४. प्राविधिकको लागत अनुमान, मूल्याङ्कन, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन (निर्माण)**
 - ५. विल, भर्षाइहरू, फोटोहरू :- (खरिदको हकमा जिन्सी खातामा दाखिला गरेको प्रमाण/पुस्तकको हकमा पुस्तकालयमा दर्ता)**
 - ६. भूतानी पाउँ/फरफारकको पत्र**
 - ७. विद्यालय व्यवस्थापन समितिका निर्णयहरूको प्रतिलिपी/उपभोक्ता समितिबाट निर्माण गरिएको हकमा उपभोक्ता समितिका निर्णयहरू कम्तिमा २ वटा**
 - ८. विल भर्षाइहरूको सूची (लिस्ट)**
 - ९. पेश गरेका कागज पत्रहरूको चेक लिस्ट (सूची) ।**

छुवाछुत विरुद्ध सचेतना

पाल्पा, जेठ ३२/नेपाली समाजमा अझै पनि छुवाछुत प्रथा कायमै छ। पहिलेको तुलनामा धेरै कम भए पनि त्यो पूर्णरूपमा हट्न सकेको छैन। सचेतना अभावले छुवाछुत तथा कुरिति हट्न नसकेको भन्दै रामपुर नगरपालिकाले सचेतना कार्यक्रम गरेको छ। उसले रामपुर नगरपालिका-९ जम्बादीमा छुवाछुत तथा कुरिति सम्बन्धी प्रशिक्षण सहितको सचेतनामूलक कार्यक्रम गरेको हो।

कार्यक्रममा नेपाली काँग्रेस पाल्पाका उपसभापति ज्ञानबहादुर गहाले छुवाछुत र कुरितिबाट कारण गाउँघरमा थप समस्या सिर्जना गरेको बताए। उनले छुवाछुत र कुरितिको अन्त्यका लागि शिक्षा र सचेतनाको आवश्यकता रहेकोमा जोड दिए। रामपुर नगरपालिकाका नगर प्रमुख रमणबहादुर थापाले छुवाछुत र कुरितिरहित समाज निर्माणका लागि सोचमा परिवर्तन गर्न आवश्यक रहेको बताए। उनले समाजमा हुने विभिन्न विभेदको अन्त्यको सुरुवात आफैबाट गर्नुपर्ने भन्दै सौच बदल्न सबैलाई आग्रह गरे। दलित

समुदायले आफु दलित भएको अनुभूति गर्नु भन्दा आफ्नो व्यवहारमा परिवर्तन ल्याउन आवश्यक रहेको उनले औल्याए। नगर प्रमुख थापाले विभेद हटाउनका लागि शिक्षा र सचेतनाको महत्वपूर्ण भूमिका हुने भन्दै शिक्षामा जोड दिनुपर्ने बताए। उपप्रमुखा बालकुमारी थापाले कुनै किसिमको जातिय वा लैंगिक विभेद सहन नहुने भन्दै समाजमा रहेका छुवाछुत तथा कुरिति विकृति विसंगति हटाउन सबै एक भएर लाग्नुपर्ने बताइन्। समाजमा व्याप्त छुवाछुत

र कुरिति पहिले भन्दा धेरै कम हुँदै गएको भन्दै उनले यसलाई निर्मूल गर्नुपर्ने उल्लेख गरिन्। कार्यपालिका सदस्य मायादेवी नेपाली, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लेखनाथ न्यौपाने लगायतले आ-आफ्ना धारणा राखेका थिए। ९ का वडा अध्यक्ष डिलबहादुर रानाको अध्यक्षता, नगरपालिकाका महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख पुजा परियारको स्वागत, प्रेस सल्लाहकार दानु हिस्की मगर सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो।

आज मगर जातिको...

...मगर समुदायको भूमे पर्वमा विभिन्न पाँच प्रकारको बाजा बजाएर महिला, पुरुष, बालबालिका नाचेर यो पर्व मनाउने गर्छन्। यस पर्वलाई नयाँ कामको सुरुवात गर्ने दिन, वर्षभरिको कामको योजना बनाउने दिनका रूपमा पनि लिने गरिन्छ। मगर समुदायको बाहुल्य रहेका क्षेत्रमा विशेष गरी यो

पर्व मनाउने गर्छन्। भूमे पर्वमा सबै मगर सँगै भेला भएर रमाइलो गर्दा आफूहरूको दुःख, पीर बिसने र मन खुसी हुने विश्वास छ। यस्तै मगर जातिले पृथ्वी अर्थात् भूमिलाई आफ्नो मुख्य देवताका रूपमा मानेर पुज्ने चलन छ। भूमिको पूजा भएपछि देवता खुसी हुने र त्यसपछि अनिकाल नलाग्ने,

पृथ्वीमा कुनै पनि प्रलय नआउने र दुःखको नास भई पृथ्वीबासी सबैमा खुसी आउने जनविश्वास छ।

खेलकुद समाचार

नेपाल सुपर लिग मसिर ५ गतेदेखि

काठमाडौं, जेठ ३२/नेपाल सुपर लिग फुटबल ९ मसिरदेखि सुरु हुने भएको छ। आयोजक नेपाल स्पोर्ट्स एण्ड इभेन्ट म्यानेजमेन्टले बिहीबार दोस्रो सिजनको मिति घोषणा गरेको हो। जसअनुसार लिग ९ मसिरमा सुरु हुनेछ र २१ पुसमा सकिनेछ।

पहिलो सिजनको उपाधि काठमाडौं रेजर्स एफसीले जितेको थियो। एनएसएल फुटबल आयोजनाको सबै अधिकार दिए वापत अखिल नेपाल फुटबल संघ एनफाले नेपाल सुपर लिग एनएसएल फुटबल आयोजनाबाट ८ वर्षमा १७ करोड २१ लाख रुपैयाँ पाउने भएको छ। आयोजक नेपाल स्पोर्ट्स एण्ड इभेन्ट म्यानेजमेन्टले यो रकम एनफालाई दिने छ।

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय
यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय
सडक पूर्वाधार विकास कार्यालय
तानसेन, पाल्पा

सडक बन्द सम्बन्धी सूचना

सूचना प्रकाशित मिति २०८०/०२/३०
प्रस्तुत विषयमा यस कार्यालय अन्तर्गत रहेको तानसेन-रानीमहल सडकको अवलमा बाटो ढलान (RCC Pavement) गर्ने तयारी रहेकोले मिति २०८०/०२/३२ देखि मिति २०८०/०३/१५ गतेसम्म सडक बन्द रहने सूचना सम्बन्धित सबैमा जानकारी गराइन्छ। सो अवधिमा वैकल्पिक मार्गः (१) अर्गली-कुडापानी-अर्तुङ्गा-छेर्लुङ्ग हुँदै रानीमहल सडक र (२) चिलाङ्गदी-खानीगाउँ-दैलातुङ्ग हुँदै रानीमहल सडक प्रयोग गरी निर्माण कार्यमा सहयोग गरिदिनुहुन सबैमा अनुरोध छ। सडक बन्द भएका कारण हुन जाने असुविधा प्रति हामी क्षमाप्रायी छौं।

कार्यालय प्रमुख

शिक्षक आचर्यकता

प्रकाशित मिति : २०८०/०३/३२
शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई पाल्पाको मिति २०८०/०३/३२ को च.नं. १५६८ को अनुमति पत्र तथा माथागढी गा.पा.को मिति २०८०/०३/३१ च.नं. ११८९ को सिफारिस पत्र अनुसार तपसिलको शिक्षक पदपूर्तिका लागि योग्यता पुगेको नेपाली नागरिकबाट दरखास्त आह्वान गरिन्छ।

तपसिल :
दरखास्त नं. ०६/२०७९/०८०, पद : शिक्षक (अस्थायी राहत करार)
तह : मा.वि. राहत, विषय : अंग्रेजी, पद संख्या : १ जना
शैक्षिक योग्यता : वि.एड. वा सो सरह, उमेर : १८ वर्ष पूरा भई ४० वर्ष ननाघेको तलब स्केल : नेपाल सरकारले तोके बमोजिम, दरखास्त दस्तुर : रु. १०००/-
दरखास्त दिने अन्तिम मिति : २०८०/०३/१४ गते कार्यालय समय भित्र,
सम्पर्क मिति : २०८०/०३/१५
परीक्षा हुने मिति र स्थान : सम्पर्क मितिमा तोकिएको।
परीक्षाको किसिम : लिखित र अन्तरवार्ता

आवश्यक कामजातहरू : शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रका प्रतिलिपिहरू, अध्यापन अनुमति प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि, नेपाली नागरिकताको, निरोजिताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि २/२ प्रति र हस्तलिखित निवेदन। परीक्षाको दिन सबैकल प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
सम्पर्क नं. : ५८७७९१५७५७, ५८७७९०८३३७५८, ५८६०७६९४६८
शिक्षक सेवा आयोगबाट करार नियुक्तिका लागि सिफारिस भएका करार योग्यता क्रम सूचीका उम्मेदवारहरूले आवेदन दिएमा तिनीहरूमध्ये योग्यता क्रममा माथिल्लो क्रमका उम्मेदवारलाई नियुक्तिका लागि सिफारिस गरी अन्यको आवेदन फिर्ता गरिने छ।

श्री कर्णधार माध्यमिक विद्यालय
माथागढी-२, रुप्से, पाल्पा

'कफी किसान पाठशाला' तालिमले किसान उत्साहित

गुल्मी, जेठ ३२/ गुल्मीको मालिका गाउँपालिका-८ ले यहाँको मर्भुङ्गमा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाअन्तर्गत 'कफी किसान पाठशाला' तालिम सञ्चालन गरेको छ। तालिम पाएपछि कफी किसानमा थप उत्साहित बनेका छन्। परियोजनामा पर्न त जिल्लामा कफीको उत्पादन उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने उद्देश्यले मर्भुङ्गमा १५ हप्तासम्म प्राज्ञिक कफी किसान पाठशाला सञ्चालन गरिएको थियो। उक्त तालिममा यहाँका कफी किसानको सहभागिता थियो। पाठशाला शिक्षाबाट कफी किसान कफीका बोटको रेखदेख गर्नुका साथै बगैँचामा कफीमा लाग्ने रोगको पहिचान गर्नसक्ने भएका परियोजना कार्यान्वयन इकाई गुल्मीकी प्रमुख गंगाकुमारी पोखरेलले बताइन्। 'उनीहरूले भिन्नभिन्न समूह बनाएर बगैँचामा पुगेर कफीका बोटमा देखिएका समस्याको खोजी गरेका थिए। पाठशालामा उनीहरूले

कफीमा लाग्ने रोग र कीराको बारेमा छलफल गर्दै सिकाइ प्रशिक्षणलाई प्रभावकारी बनाएका थिए', उनले भनिन्। प्रमुख पोखरेलका अनुसार किसान पाठशालामा सिकेका कुरालाई स्थलगत रुपमा बगैँचामा पुगेर सिकाइ अभ्यास गरेका थिए। स्थानीयस्तरमै सञ्चालन गरिएको किसान पाठशालामा सहभागिले व्यवहारिक रुपमा कफी उत्पादनसम्बन्धी ज्ञान पाएको उनको भनाइ थियो र प्रमुख पोखरेलले पाठशालाबाट किसानको दक्षता अभिवृद्धि गर्नुका अतिरिक्त आफ्नो कफी बगैँचामा देखिएका स-साना समस्यालाई आफै पहिचान गर्ने बानीको विकास भएको बताइन्। पछिल्लो समयमा जिल्लामा बाँदर, बँदेल, दुम्सी, मृगलगायत जङ्गली जनावरले किसानले खेतबारीमा लगाएका बालीनाली नष्ट गरी हैरानी दिन थालेपछि यस क्षेत्रका किसानले वैकल्पिक रुपमा कफी खेती सुरु गरेका छन्। -रासस

प्रभु बैंक लिमिटेड, शाखा कार्यालय, पाल्पाका तपसिलमा उल्लेखित ऋणी तथा जमानतकर्तालाई कर्जा चुक्ता भुक्तान गर्ने, तथा धितोमा रहेको अवल सम्पति गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र मार्फत लिलाम बिक्री गर्ने बारेको ७ दिने सार्वजनिक सूचना

(मिति २०८०/०३/०१ गते शुक्रवारको नव जनचेतना राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा)
यस बैंकबाट तपसिलमा उल्लेखित ऋणीले विभिन्न शिर्षक अन्तर्गत लिनुभएको ऋण कर्जा रकम चुक्ताभुक्तान गर्ने समयावधि समाप्त भईसक्दा र सो ऋण कर्जा चुक्ता गर्न पटक पटक मौखिक तथा लिखित तरताकेता गर्दा तथा मिति २०७९/१०/१३ गते शुक्रवार नव जनचेतना राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा ऋणी तथा जमानतकर्तालाई कर्जा चुक्ता गर्ने बारेको ३५ दिने सार्वजनिक सूचना तथा धितोमा रहेको सम्पत्ती गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र मार्फत लिलाम बिक्री गर्ने बारेको ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको र पुनः कर्जा असुलीकालागि मिति २०८०/०२/०७ गते आइतबार नव जनचेतना राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा ऋणी तथा जमानतकर्तालाई कर्जा चुक्ता गर्ने र धितोमा रहेको सम्पत्ती गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र मार्फत लिलाम बिक्री गर्ने बारेको १५ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएकोमा सो सूचना बमोजिम कर्जा चुक्ता तथा धितो लिलाम बिक्री समेत नभएकोले पुनः कर्जा असुलीकालागि कर्जा सुरक्षणको रुपमा बैंक समक्ष धितो रहेको तपसिलमा उल्लेखित सम्पत्ति जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा बैंक तथा वित्तिय संस्था सम्बन्धि ऐन २०७३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रको माध्यमबाट लिलाम बिक्री गरिने भएकोले उक्त सम्पत्ती के कति दर भाउ र मुल्यमा खरिद गरी लिने हो सो व्यहोरा खुलाई यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ (सात) दिन भित्र गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र बैंकको शाखा कार्यालय, पाल्पामा दाखिल गर्नु हुन ईच्छुक व्यक्ति तथा संगठित संस्था सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। प्राप्त बोलपत्रहरू यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ८ औं दिन अर्थात मिति २०८०/०३/०८ गते शुक्रवार (सो दिन सार्वजनिक विदा परेमा सोको लगत्तै बैंक खुलेको दिन) बैंकको शाखा कार्यालय, पाल्पामा दिनको ठीक १:०० (एक) बजे खोलिए भएकोले उक्त दिन उपस्थितहुन सम्बन्धित ऋणी, सुरक्षणधनी, ईच्छुक बोलपत्रदाता तथा सम्बद्ध सबैमा अनुरोध छ। प्राप्त बोलपत्रहरू बैंकले विना कुनै कारण दर्शाई स्वीकार वा अस्वीकार गर्न सक्ने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ। पुनश्च: यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ (सात) दिनभित्र उक्त बाँकी सम्पूर्ण कर्जाको साँवाब्याज तथा हर्जाना लगायतका अन्य दै दस्तुर समेत तिरी बुझाई कर्जा चुक्ता फछ्यौट गर्न गराउनको लागि सम्बन्धित ऋणी, धितो सुरक्षण धनी तथा जमानतकर्ता समेतलाई यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइन्छ। कुनै कारणवश तपसिलमा उल्लिखित जायजथा लिलाम बिक्री नभएमा सो जायजथा अन्य व्यवस्था गरी बेचबिखन गर्न सक्ने वा प्रचलित कानूनबमोजिम बैंकले आफ्नो नाममा सकार गरी लिन सक्ने तथा उक्तजायजथाबाट बैंकको सम्पूर्ण बक्यौता असुलउपर नभएमा प्रचलित कानून बमोजिम असुलउपर गरी लिइने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ। साथै ऋणिले कर्जा चुक्ता फछ्यौट गरेमा बैंकद्वारा कुनै पनि बखत लिलामिको प्रक्रिया समाप्त गर्न सकिने व्यहोरा जानकारी गराइन्छ।

क. ऋणी तथा जमानतकर्ताहरूको तिनपुस्ते विवरणः	तपसिल
ऋणी : नेपाल सरकार, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, उद्योग, धरेलु तथा साना उद्योग विभाग, धरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय पाल्पा तानसेनमा प्राईभेट फर्म रजिष्ट्रेशन ऐन, २०१४ अन्तर्गत मिति २०६७/०५/१४ मा प्रा.फ.नं. ६६६/०६७/०६८ मा दर्ता दर्ता भई नेपाल सरकार आन्तरिक राजश्व विभाग, आन्तरिक राजश्व कार्यालय, बुटवल करदाता सेवा कार्यालय तानसेन पाल्पाबाट मिति २०६७/०५/१४ (मु.अ.कर दर्ता मिति २०७१/०४/०५) मा करदाताको नामा दुर्गा प्रसाद भट्टराई कारोवारको नाम भट्टराई इन्टरप्राइजेज भई स्थायी लेखा नम्बर (पान) दर्ता प्रमाणपत्र नं. ६०००९६६८५ को प्रमाणपत्र प्राप्त भट्टराई इन्टरप्राइजेज । ठेगाना : पाल्पा जिल्ला रामपुर न. पा. वडा नं. ५ (सविक रामपुर न.पा. वडा नं. ४) ।	जमानतकर्ता : लक्ष्मी भट्टराई (ना.प्र.नं. १११०५२ जारी मिति २०६१/१२/०३ जि.प्र.का. पाल्पा) । ठेगाना : पाल्पा जिल्ला रामपुर न.पा. वडा नं. ९ (हाल रामपुर न.पा. वडा नं. ०६) । वाबु : बुद्धि राज भट्टराई । बाजे : गंगादत्त भट्टराई ।

ख.लिलाम बिक्री हुने सम्पत्तिको विवरण :
१. दुर्गा प्रसाद भट्टराईको नाममा मालपोत कार्यालय नवलपरासीमा दर्ता श्रेष्ठा कायम रहेको नवलपरासी जिल्ला दाउन्नेदेवी गा.वि.स. वडा नं. ५ नक्सा सिट नं. ५/ख स्थित कित्ता नं. ९४ को क्षेत्रफल ०-१०-२-०.५० को घर जग्गा तथा सो जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलगापात समेत.....१
२. दुर्गा प्रसाद भट्टराईको नाममा मालपोत कार्यालय नवलपरासी कावासोतीमा दर्ता क्षेत्रफल नवलपरासी जिल्ला कावासोती न.पा. वडा नं. ६ नक्सा सिट नं. ६/क स्थित कित्ता नं. १६७८, १६७९, १६६८, १६६२ र १६६४ को क्रमस क्षेत्रफल ०-०-१२-२५-०, ०-०-१३-०, ०-०-१८-०, ०-०-१७-० र ०-०-१-५०-० को घर जग्गा तथा सो जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलगापात समेत.....१
३. ऋणी भट्टराई इन्टरप्राइजेजको स्टक तथा चालु सम्पत्तिहरू उपर हाइपोथिकेसन सुरक्षण ।

पुनश्च:
१. बोलपत्र सम्बन्धी शर्त बन्नेज सहितको बोलपत्र फारम बैंकको प्रधान कार्यालय, बबरमहल, काठमाण्डौ स्थित कर्जा असुली विभाग र शाखा कार्यालय पाल्पाबाट समेत प्राप्त गर्न सकिनेछ।
२. सम्पत्ति दाखिलखारेज नामसारी गर्दा नेपाल सरकारले तोके बमोजिम लाने राजश्व लगायत सम्पूर्ण दैदस्तुर सकारकर्ता स्वयंले तिर्नुपर्नेछ।
३. लिलाम हुने सम्पत्ति निरीक्षण अवलोकन गर्नु परेमा वा धितो लिलाम सम्बन्धी अन्य थप जानकारी आवश्यक भएमा बैंकको प्रधान कार्यालय, बबरमहल, काठमाण्डौ स्थित कर्जा असुली विभाग र शाखा कार्यालय पाल्पामा सम्पर्क राख्न सकिनेछ।

Prabhu Bank प्रधान कार्यालय: बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं. ०१-४७८८२५००, फ्याक्स नं. ०१-४७८८५८८